

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

MILINDAPAÑHAPĀḶI

&

MILINDA VẤN ĐẠO

8. DHAMMĀBHIŚAMAYAPĀÑHO

1. “**Bhante nāgasena, ye te sammā paṭipajjanti, tesam sabbesamyeva dhammābhisamayo hoti, udāhu kassaci hotī**”ti?

“Kassaci mahārāja hoti, kassaci na hotī”ti.

“Kassa bhante hoti? Kassa na hotī”ti?

“Tiracchānagatassa mahārāja suppaṭipannassāpi dhammābhisamayo na hoti, pettivisayūpapannassa micchādiṭṭhikassa kuhakassa mātughātakassa pitughātakassa arahantaghātakassa saṅghabhedakassa lohituppādakassa theyyasamvāsakassa titthiyapakkantakassa¹ bhikkhunīdūsakassa terasannaṃ garukāpattīnaṃ aññataraṃ āpajjitvā avuṭṭhitassa paṇḍakassa ubhatobyañjanakassa suppaṭipannassāpi dhammābhisamayo na hoti. Yo ‘pi manussadaharako ūnakasattavassiko, tassa suppaṭinnassāpi dhammābhisamayo na hoti. Imesaṃ kho mahārāja soḷasannaṃ puggalānaṃ suppaṭipannānampi dhammābhisamayo na hotī”ti.

2. “**Bhante nāgasena, ye te paṇṇarasa puggalā viruddhāyeva, tesam dhammābhisamayo hotu vā mā vā hotu, atha kena kāraṇena manussadaharakassa ūnakasattavassikassa suppaṭipannassāpi dhammābhisamayo na hoti? Ettha tāva pañho bhavati. Nanu nāma daharakassa na rāgo hoti, na doso hoti, na moho hoti, na māno hoti, na micchādiṭṭhi hoti, na arati hoti, na kāmavitakko hoti, amissito kilesehi, so nāma daharako yutto ca patto ca arahati ca cattāri saccāni ekaṭṭhena paṭivijjhitun**”ti?

“Taññevettha mahārāja kāraṇaṃ, yenāhaṃ kāraṇena bhaṇāmi: ‘Ūnakasattavassikassa suppaṭipannassāpi dhammābhisamayo na hotī’ti. Yadi mahārāja ūnakasattavassiko rajaniye rajjeyya, dussaniye dusseyya, mohaniye muyheyya, madaniye majjeyya, diṭṭhiṃ vijāneyya, ratiñca aratiñca vijāneyya, kusalākusalaṃ vitakkeyya, bhaveyya tassa dhammābhisamayo.

Api ca mahārāja ūnakasattavassikassa cittaṃ abalaṃ dubbalaṃ parittaṃ appaṃ thokaṃ mandaṃ avibhūtaṃ. Asaṅkhatā nibbānadhātu garukā bhārikā vipulā mahatī. Ūnakasattavassiko mahārāja tena dubbalena cittaṃ parittakena mandena avibhūtena na sakkoti garukaṃ bhārikaṃ vipulaṃ mahatiṃ asaṅkhatam nibbānadhātum paṭivijjhitum.

¹ titthiyapakkantassa - Ma.

8. CÂU HỎI VỀ SỰ LÃNH HỘI GIÁO PHÁP:

1. “Thưa ngài Nāgasena, những vị thực hành đúng đắn, đối với những vị ấy thì có sự lãnh hội Giáo Pháp cho toàn bộ tất cả, hay là có đối với vị nào đó?”

“Tâu đại vương, có đối với vị nào đó, không có đối với vị nào đó.”

“Thưa ngài, có đối với vị nào? Không có đối với vị nào?”

“Tâu đại vương, đối với thú vật cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp, đối với kẻ đã tái sanh vào cảnh giới nạ quý, đối với kẻ có tà kiến, đối với kẻ xảo trá, đối với kẻ giết mẹ, đối với kẻ giết cha, đối với kẻ giết A-la-hán, đối với kẻ chia rẽ hội chúng, đối với kẻ làm chảy máu (đức Phật), đối với kẻ trộm tướng mạo (tỳ khưu), đối với kẻ đã đi theo ngoại đạo, đối với kẻ làm như tỳ khưu ni, đối với kẻ chưa được thoát tội sau khi đã vi phạm tội nào đó trong mười ba tội nặng, đối với kẻ vô căn, đối với kẻ lưỡng căn, cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp. Ngay cả con người là đứa bé trai chưa đủ bảy tuổi, đối với vị ấy cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp. Tâu đại vương, đối với mười sáu cá nhân này cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp.”

2. “Thưa ngài Nāgasena, mười lăm hạng người đã bị ngăn cản thật sự, đối với những người ấy mong là hãy có sự lãnh hội Giáo Pháp hay chớ có, còn vì lý do gì đối với con người là đứa bé trai chưa đủ bảy tuổi, cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp? Có câu hỏi cho trường hợp này. Chẳng phải đứa bé trai không có luyện ái, không có sân, không có si, không có ngã mạn, không có tà kiến, không có bất bình, không có dục tâm; không bị trộn lẫn với những ô nhiễm, thì đứa bé trai ấy đã gần bó, đã đạt đến, và xứng đáng để thấu triệt với sự thấu triệt trọn vẹn về Bốn Chân Lý?”

“Tâu đại vương, ở đây chính điều ấy là lý do, mà với lý do ấy tôi nói rằng: ‘Đối với người chưa đủ bảy tuổi, cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp.’ Tâu đại vương, nếu người chưa đủ bảy tuổi có thể bị luyện ái ở vật gây luyện ái, sân ở vật gây sân, si ở vật gây si, đam mê ở vật làm đam mê, nhận thức được tà kiến, nhận thức sự thích thú và không thích thú, suy tâm về thiện và bất thiện, thì có thể có sự lãnh hội Giáo Pháp đối với người ấy.

Tâu đại vương, thêm nữa tâm của người chưa đủ bảy tuổi là không mạnh mẽ, yếu đuối, nhỏ nhoi, ít ỏi, chút xíu, lơ dờ, chưa được phát triển; còn cảnh giới vô vi Niết Bàn là quan trọng, nghiêm trọng, rộng lớn, vĩ đại. Tâu đại vương, người chưa đủ bảy tuổi với tâm yếu đuối, nhỏ nhoi, lơ dờ, chưa được phát triển ấy không thể thấu triệt cảnh giới vô vi Niết Bàn quan trọng, nghiêm trọng, rộng lớn, vĩ đại được.

Yathā mahārāja sinerupabbatarājā garuko bhāriko vipulo mahanto, api nu kho taṃ mahārāja puriso attano pākatikena thāmabalaviriyaena sakkuneyya sinerupabbatarājānaṃ uddharitun ”ti?

“Na hi bhante ”ti.

3. “Kena kāraṇena mahārājā ”ti?

“Dubbalatā bhante purisassa, mahantattā sinerupabbatarājassā ”ti.

“Evameva kho mahārāja ūnakasattavassikassa cittaṃ abalaṃ dubbalaṃ parittaṃ appaṃ thokaṃ mandaṃ avibhūtaṃ, asaṅkhatā nibbānadhātu garukā bhārikā vipulā mahatī.¹ Ūnakasattavassiko tena dubbalena cittaena parittakena mandena avibhūtena na sakkoti garukaṃ bhārikaṃ vipulaṃ mahatiṃ asaṅkhatam nibbānadhātuṃ paṭivijjhituṃ. Tena kāraṇena ūnakasattavassikassa suppaṭipannassāpi dhammābhisamayo na hoti.

Yathā vā pana mahārāja ayaṃ mahāpaṭhavī dīghā āyatā puthulā vitthatā visālā vitthiṇṇā vipulā mahantī.² Api nu kho taṃ mahārāja mahāpaṭhaviṃ sakkā parittakena udakabindukena temetvā udakacikkhallaṃ kātun ”ti?

“Na hi bhante ”ti.

4. “Kena kāraṇena mahārājā ”ti?

“Parittattā bhante udakabindussa, mahantattā ca mahāpaṭhaviyā ”ti.

“Evameva kho mahārāja ūnakasattavassikassa cittaṃ abalaṃ dubbalaṃ parittaṃ appaṃ thokaṃ mandaṃ avibhūtaṃ. Asaṅkhatā nibbānadhātu dīghā āyatā puthulā vitthatā visālā vitthiṇṇā vipulā mahantī. Ūnakasattavassiko tena dubbalena cittaena parittakena mandena avibhūtena na sakkoti mahatiṃ asaṅkhatam nibbānadhātuṃ paṭivijjhituṃ. Tena kāraṇena ūnakasattavassikassa suppaṭipannassā ’pi dhammābhisamayo na hoti.

Yathā vā pana mahārāja abala-dubbala-paritta-appa-thoka-mandaggi bhavēyya, api nu kho mahārāja tāvatakena mandena agginā sakkā sadevake loke andhakāraṃ vidhametvā ālokaṃ dassetun ”ti?

“Na hi bhante ”ti.

“Kena kāraṇena mahārājā ”ti?

“Mandattā bhante aggissa, lokassa ca mahantattā ”ti.

5. “Evameva kho mahārāja ūnakasattavassikassa cittaṃ abalaṃ dubbalaṃ parittaṃ appaṃ thokaṃ mandaṃ avibhūtaṃ, mahatā ca avijjandhakārena pihitaṃ. Tasmā dukkaraṃ ñāṇālokaṃ dassayituṃ. Tena kāraṇena ūnakasattavassikassa suppaṭipannassāpi dhammābhisamayo na hoti.

¹ mahantā - PTS.

² mahantā - Ma, PTS, evaṃ sabbatha.

Tâu đại vương, giống như núi chúa Sineru là quan trọng, nghiêm trọng, rộng lớn, vĩ đại, tâu đại vương, phải chăng người nam với sức mạnh, sức lực, và sự tinh tấn bình thường của bản thân có thể nhắc lên núi chúa Sineru ấy?”

“Thưa ngài, không được.”

3. “Tâu đại vương, vì lý do gì?”

“Thưa ngài, vì sức lực yếu kém của người nam, vì tính chất vĩ đại của núi chúa Sineru.”

“Tâu đại vương, tương tự y như thế tâm của người chưa đủ bảy tuổi là không mạnh mẽ, yếu đuối, nhỏ nhoi, ít ỏi, chút xíu, lơ đờ, chưa được phát triển; còn cảnh giới vô vi Niết Bàn là quan trọng, nghiêm trọng, rộng lớn, vĩ đại. Người chưa đủ bảy tuổi với tâm yếu đuối, nhỏ nhoi, lơ đờ, chưa được phát triển ấy không thể thấu triệt cảnh giới vô vi Niết Bàn quan trọng, nghiêm trọng, rộng lớn, vĩ đại được. Vì lý do ấy, đối với người chưa đủ bảy tuổi, cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp.

Tâu đại vương, hoặc là giống như đại địa cầu này là dài, được trải dài, rộng, được trải rộng, thênh thang, được mở ra, bao la, vĩ đại. Tâu đại vương, phải chăng có thể tắm ướt và làm đại địa cầu ấy trở thành đầm nước lầy bằng giọt nước nhỏ nhoi?”

“Thưa ngài, không được.”

4. “Tâu đại vương, vì lý do gì?”

“Thưa ngài, vì tính chất nhỏ nhoi của giọt nước, vì tính chất vĩ đại của đại địa cầu.”

“Tâu đại vương, tương tự y như thế tâm của người chưa đủ bảy tuổi là không mạnh mẽ, yếu đuối, nhỏ nhoi, ít ỏi, chút xíu, lơ đờ, chưa được phát triển; còn cảnh giới vô vi Niết Bàn là dài, được trải dài, rộng, được trải rộng, thênh thang, được mở ra, bao la, vĩ đại. Người chưa đủ bảy tuổi với tâm yếu đuối, nhỏ nhoi, lơ đờ, chưa được phát triển ấy không thể thấu triệt cảnh giới vô vi Niết Bàn vĩ đại được. Vì lý do ấy, đối với người chưa đủ bảy tuổi, cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp.

Tâu đại vương, hoặc là giống như ngọn lửa không mạnh mẽ, yếu đuối, nhỏ nhoi, ít ỏi, chút xíu, lơ đờ. Tâu đại vương, phải chăng có thể xua tan bóng tối và phô bày ánh sáng ở thế gian gồm cả chư Thiên bằng ngọn lửa lơ đờ?”

“Thưa ngài, không được.”

“Tâu đại vương, vì lý do gì?”

“Thưa ngài, vì tính chất lơ đờ của ngọn lửa, và tính chất vĩ đại của thế gian.”

5. “Tâu đại vương, tương tự y như thế tâm của người chưa đủ bảy tuổi là không mạnh mẽ, yếu đuối, nhỏ nhoi, ít ỏi, chút xíu, lơ đờ, chưa được phát triển, và bị che lại bởi bóng tối vô minh vĩ đại. Do đó, là điều khó làm để phô bày ánh sáng trí tuệ. Vì lý do ấy, đối với người chưa đủ bảy tuổi, cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp.

Yathā vā pana mahārāja āturo kiso aṇu parimitakāyo sālakakimi¹ hatthināgaṃ tidhāppabhinnaṃ navāyātaṃ tivitthataṃ dasapariṇāhaṃ aṭṭharatanikaṃ ṭhānaṃ²upagataṃ disvā gilituṃ parikaḍḍheyya, api nu kho so mahārāja sālakakimi sakkuṇeyya taṃ hatthināgaṃ gilituṃ ”ti?

“Na hi bhante ”ti.

“Kena kāraṇena mahārājā ”ti?

“Parittattā bhante sālakaśārīssa, mahantattā ca hatthināgassā ”ti.

“Evameva kho mahārāja ūnakaśattavassikassa cittaṃ abalaṃ dubbalaṃ parittaṃ appaṃ thokaṃ maṇḍaṃ avibhūtaṃ. Mahatī ca asaṅkhatā nibbānadhātu. So tena dubbalena cittaṃ parittakena maṇḍena avibhūtena na sakkoti mahatiṃ asaṅkhatāṃ nibbānadhātuṃ paṭivijjhitaṃ. Tena kāraṇena ūnakaśattavassikassa suppaṭipannassā ’pi dhammābhisamayo na hoti ”ti.

“Sādhu bhante nāgasena! Evameva tathā sampaṭicchāmī ”ti.

Dhammābhisamayapañho aṭṭhamo.

*****

---

¹ sālakakimi - katthaci.

² sakatṭhānaṃ - Ma.

Tâu đại vương, hoặc là giống như con sâu gạo bệnh hoạn, ốm o, nhỏ tí xíu, có cơ thể bị giới hạn, sau khi nhìn thấy con long tượng bị tiết dục ở ba nơi, có bề dài chín, bề rộng ba, chu vi mười tám *ratana* đi đến gần chỗ đứng thì kéo lại để nuốt vào. Tâu đại vương, phải chăng con sâu gạo ấy có thể nuốt vào con long tượng ấy?”

“Thưa ngài, không được.”

“Tâu đại vương, vì lý do gì?”

“Thưa ngài, vì tính chất nhỏ nhoi của cơ thể con sâu gạo, vì tính chất vĩ đại của con long tượng.”

“Tâu đại vương, tương tự y như thế tâm của người chưa đủ bảy tuổi là không mạnh mẽ, yếu đuối, nhỏ nhoi, ít ỏi, chút xíu, lờ đờ, chưa được phát triển, và cảnh giới vô vi Niết Bàn là vĩ đại. Người ấy với tâm yếu đuối, nhỏ nhoi, lờ đờ, chưa được phát triển ấy không thể thấu triệt cảnh giới vô vi Niết Bàn vĩ đại được. Vì lý do ấy, đối với người chưa đủ bảy tuổi, cho dầu đã thực hành tốt đẹp cũng không có sự lãnh hội Giáo Pháp.”

“Thưa ngài Nāgasena, tốt lắm! Trẫm chấp nhận điều này đúng theo như vậy.”

Câu hỏi về sự lãnh hội Giáo Pháp là thứ tám.

*****